

Tidsskriftet

DEN NORSKE LEGEFORENING

50 år siden Pollo-ulykken

TIDLIGERE I TIDSSKRIFTET

JULIE DIDRIKSEN

Tidsskriftet

På formiddagen den 5. november 1970 ble brannslukningsanlegget ved et uhell aktivert i maskinrommet om bord tankskipet Pollo, som lå ved kai i Kristiansand. I løpet av noen få minutter ble rommet fylt opp med karbondioksid (CO₂), som fortrengte oksygenet og førte til at mange av de 50–60 arbeiderne tilstede i maskinrommet mistet bevisstheten. Tolv mennesker mistet livet og 39 ble skadet under ulykken. Under følger et utdrag fra en artikkel om ulykken i Tidsskriftet nr. 21/22 i 1973 (Tidsskr Nor Lægeforen 1973; 93: 1520–1).

Karbondioksydforgiftning – en arbeidsulykke

AV ROLF JORDE

Her et oversiktsbilde fra kaia der redningsaksjonen pågår, med bærer, ambulanser og redningspersonell. Illustrasjonsfoto: NTB

(...) Jeg skal ikke redegjøre for redningsarbeidet i detalj. Nevnes skal bare at i løpet av en halv time var 25 røkdykkere i aksjon for å redde de skadede ut av maskinrommet. Det var et uhyggelig syn som møtte røkdykkerne. Det lå døde og bevisstløse overalt. De fleste lå på underdørken hvorav 4-5 på hverandre i en dyngje under leideren. De hadde åpenbart mistet bevisstheten og ramlet mens de var på vei opp. Redningsarbeidet var meget vanskelig. I mange tilfelle måtte de bevisstløse arbeiderne heises opp 8-10 meter i tau. For å komme til bunttankene måtte røkdykkerne gjennom trange hull, og da måtte de ta av seg oksygenflasken og trekke de etter seg.

En lykkelig omstendighet bidro meget til at ulykken ikke fikk enda større omfang. Dagen i forveien ble det brent hull i skutesiden for å lette adkomsten til maskinrommet. Hvis ikke dette hadde vært gjort, ville redningsarbeidet blitt uhyre vanskelig. (...)

«De første pasientene kom til sykehuset kl. 0940, 8 minutter etter at meldingen til brannvesenet og politiet var gått ut.»

De første pasientene kom til sykehuset kl. 0940, 8 minutter etter at meldingen til brannvesenet og politiet var gått ut. Sykehuset hadde da ennå ikke fått noen sikker melding om katastrofen, men så snart fungerende overlege på medisinsk avdeling ble klar over situasjonen, ble legene på sykehuset kalt sammen, orientert og tildelt sine oppgaver. De dårligste pasientene ble tatt imot og behandlet i mottagelsesavdelingen. De lettest angrepne ble sendt direkte på en sykepost eller recovery. I alt kom til sykehuset 51 pasienter hvorav 12 var døde eller døde like etter innkomsten.

Sytten pasienter var komatøse, 2 soporøse og 5 uklare. Femten var ved bevissthet.

Pasientene fikk følgende behandling: Det ble forsøkt resuscitasjon på vanlig måte med intubasjon, kunstig respirasjon og hjertemassasje hos dem som ble bragt inn døde. For øvrig fikk 21 pasienter behandling med oksygen. Ni fikk bikarbonat intravenøst idet man antok at det forelå acidose, hvilket også ble bekreftet da resultatet av syre-base-status forelå. To pasienter ble intubert, og hos én pasient måtte det utføres tracheostomi. Hos 6 pasienter var det fullt utviklet lungeødem. Disse ble behandlet med Cedilanid, Lasix og oksygen. En del av pasientene var sterkt urolige, og 6 pasienter fikk på grunn av dette Valium med god effekt. De pasienter som var komatøse, kom ganske raskt til bevissthet etter innkomsten i avdelingen.

Mottagelsen av pasientene gikk relativt greit. De forulykkede ble sendt til sykehuset etter hvert som de ble bragt i land, og det oppsto ikke noen vesentlig kødannelse. Vi hadde ingen vanskeligheter med å skaffe senger til pasientene. Vi hadde heller ikke noen problemer med oksygenbehandling. (...) Hos samtlige pasienter ble det tatt EKG. Tre av pasientene viste forbigående flimmer. En (...) fikk infarkt, og en (...) utviklet subendokardialt infarkt. En pasient viste sinustachykardi.

«Mottagelsen av pasientene gikk relativt greit»

Av andre komplikasjoner kan nevnes at én hadde commotio cerebri, én subduralt hematom som måtte opereres, og én costafaktur. Dessuten hadde de fleste en del mindre skader. Én pasient hadde forbigående inverterte plantarreflekser, og én pasient hadde parestesier i en arm.

(...) Sytten pasienter klaget over dyspnoe, 16 over sår tunge. Flere av disse hadde bittmerker i tungen, sannsynligvis fordi de hadde hatt krampeanfoll, 12 klaget over hodepine, 7 over svie i øynene, 6 over kvalme og brekning og 5 over nedsatt hørsel.

Fireogtyve pasienter ble utskrevet neste dag, 9 etter to dager, 1 etter 4, 1 etter 5, 1 etter 6, 2 etter 12 og 1 etter 13 dager.

Bortsett fra de to som fikk infarkt, har vi ikke registrert varige skader som kan tilskrives CO₂-påvirkning hos noen av pasientene. (...)

Publisert: 2. november 2020. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.20.0673

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2022. Lastet ned fra tidsskriftet.no 1. desember 2022.